

Trobada del **Grup de Lectura Meteora** a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

15 d'octubre de 2018

La vida tranquil·la, Marguerite Duras (Sidillà Edicions, 2018)

Principals idees comentades:

Estructura

De les tres parts en què està dividida la novel·la de Duras, la primera i la tercera resulten més fàcils de lectura, els fets se succeeixen linealment i el fil argumental és clar i senzill de seguir. Primerament, l'obra té la semblança d'un drama rural, perquè dibuixa molt bé el món tancat i l'ambient obsessiu de Les Bugues, un petit llogarret del Périgord, però en la segona part canvia radicalment.

La segona part és densa, profunda, i un reflex de la soledat i l'amargor que persegueixen la protagonista Francine (i en bona part la mateixa Duras). És una introspecció que es pot trobar obsessiva, reiterativa, fins i tot llarga, però amb un clar registre poètic: els elements «mar» i «far» són clarament metafòrics per a la protagonista.

Des del punt de vista de l'expressió literària, aquesta segona part de la novel·la és un clar indicador de l'obra posterior de Duras, on manarà més el com que el què: la definició del *nouveau roman*.

Corrent literari

Som, doncs, en l'esclat de l'existencialisme (*La nausea* de Sartre es publica el 1938 i *La vida tranquil·la* el 1944), d'aquí el llarg viatge interior de la protagonista quan és al poblet costaner de T...; allí la seva actitud existencialista pot arribar fins al menfotisme, quan no alerta ningú d'un home probablement ofegat al mar.

Es comenta també que no cal buscar en l'obra situacions reals o realistes perquè l'existencialisme circula per altres camins. La novel·la està farcida d'aspectes autobiogràfics, i es pot considerar una autoficció des de molts angles.

Personatges

A la narradora i protagonista Francine sembla que la vida l'empenyi, que no sàpiga cap a on va, però a mesura que avança l'obra el seu comportament esdevé més cerebral, més calculat, menys visceral. Les constants en el seu personatge, i en d'altres de l'obra, són la reflexió davant la mort, l'amor, el tedi, la recerca d'un mateix...

Hi ha tres morts en les dues primeres parts. Podríem considerar Francine inductora dels dos primers i passiva en el tercer. És un personatge sovint egoista, amb punts de dolenteria i gelosia (amb Clémence i el petit Noël són molt evidents: ella voldria representar el paper de Clémence en la vida del seu germà Nicolas, amb qui està unida per una estimació obsessiva, i potser excessiva).

El comportament inductiu de Francine porta dos homes a la mort; el primer, Jérôme, que de fet mor enmig d'una venjança col·lectiva i d'una indiferència que costa d'entendre (arriba a reclamar la visita del notari perquè algú li faci cas al llit de mort), i el segon, Nicolas, el germà de Francine, que es llançarà al tren probablement pel remordiment d'haver apallissat mortalment Jérôme i també pel desengany amorós amb Luce Barragues, personatge amb funció purament de gerro floral. Tant la mort de Jérôme com la de Nicolas estan impregnades de sordidesa i voregen una mica la injustificació.

Luce Barragues és el personatge que representa la contraposició de la bellesa física contra l'autèntic poder, l'econòmic, que representa Francine com a mestressa única de Les Bugues en la tercera part de la novel·la.

El personatge de Tiène, l'amant i futur marit de Francine, és la gran incògnita de l'obra. No se sap d'on surt ni què ve a fer a Les Bugues. Ni tampoc quina necessitat té de treballar a la granja perquè té força diners (en deixa molts a Nicolas, teòricament el seu amo) i sembla tenir una formació intel·lectual més cultivada que els altres.

Final

El final de l'obra s'ha definit com una transició de tres dies en què Francine pensa la seva jugada definitiva. Tot i que s'ha trobat també un pèl precipitat.

Un petit esment sobre el colofó del llibre: si es llegeix, s'observa que els editors han sabut copsar molt bé el sentit de l'obra i el pas del temps.

Forma

En els aspectes més formals ens quedarà el gran dubte de l'ús de la cursiva en les primeres pàgines de la tercera part. De fet, sembla la continuació del monòleg interior de la segona part, però amb canvi d'ubicació. És per denotar un possible estat febril de la protagonista?

També s'ha destacat l'esment sovintejat i literàriament ric de les olors i els colors en les descripcions de paisatges i persones.

També s'ha valorat el «joc del mirall» de la segona part com a dificultat afegida per al traductor, perquè Duras treballa la narració en primera persona, tercera persona i també en impersonal, força utilitzat en francès, però més poc corrent en català.

S'esmenta que Marguerite Duras sol tenir una literatura amarga i es comenta una reflexió de l'autora: el buit de la religió s'omple amb desig, sexualitat, alcohol, escriptura i altres passions.

Algunes curiositats

El riu Rissolle, Les Bugues i Ziès semblen topònims inventats, localitzats prop de Périgueux, a l'antiga regió del Périgord, que sí que és real. La novel·la està situada bastant a prop del poble de Duras, lloc originari de la família paterna de Marguerite i nom que ella va triar per al seu pseudònim literari.

La novel·la no explica volgudament quin poble belga és "R...", on Louis, el pare de Francine i Nicolas, havia estat alcalde, ni quina platja girondena és "T...", on transcorre la segona part de la novel·la.

Per aprofundir en l'obra i la personalitat de Marguerite Duras s'ha esmentat l'arxiconeguda novel·la *L'amant, La vida material* (Club Editor) i la recent pel·lícula *Marguerite Duras, París 1944 (La Douleur)*.

El nostre agraïment més sincer a **Judit Pujadó**, editora de Sidillà, i a **Antoni Clapés**, traductor del llibre, per la seva assistència a la trobada i, especialment, per les seves aportacions al debat que van significar un gran enriquiment per al Grup de Lectura.

•••

Pròxima trobada del Grup: dilluns, 19 de novembre de 2018, 19h. Llibreria Documenta.
Obra: *Els amants de la rambla del Cellar*, de Víctor Alexandre (Editorial Meteora)

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura (per encàrrecs: 93 317 25 27).

Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora:

www.editorialmeteora.cat